

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Negoită Valeriu în numele lui Cojoacă Mihail și a avocatului Bojenco Nicolae în numele lui Botezatu Nicolae, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 mai 2022, în cauza penală privind-i pe

BOTEZATU Nicolae XXXXX, născut la
XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat în
XXXXX;

COJOACĂ Mihail XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.03.2019 - 02.11.2021;

Instanța de apel: 10.01.2022 - 24.05.2022;

Instanța de recurs: 19.07.2022 - 19.10.2022.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 02 noiembrie 2021, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

- Botezatu Nicolae pe art. 27, 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani;

- Cojoacă Mihail pe art. 27, 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită condamnaților Botezatu Nicolae și Cojoacă Mihail s-a suspendat condiționat pe termen de probațiune de 2 (doi) ani și nu va fi executată dacă, în termenul de probațiune, condamnații nu vor săvârși o nouă infracțiune și prin respectarea termenului de probațiune, vor îndreptăți încrederea ce li s-a acordat.

S-a încasat în mod solidar de la Botezatu Nicolae și Cojoacă Mihail în beneficiul lui Nadejda Mihăieș suma de 4550,91 lei (patru mii cinci sute cinzeci lei și 91 bani) cu titlu de compensație pentru prejudiciul material cauzat.

S-a încasat de la Botezatu Nicolae în beneficiul lui Nadejda Mihăieș suma de 5000 lei (cinci mii) cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral cauzat.

S-a încasat de la Cojoacă Mihail în beneficiul lui Nadejda Mihăieș suma de 5000 lei (cinci mii) cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral cauzat.

S-a încasat în mod solidar din contul lui Botezatu Nicolae și Cojoacă Mihail în beneficiul statului suma de 10.572,92 lei (zece mii cinci sute șaptezeci și doi lei 92 bani) cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Botezatu Nicolae la data de 13 decembrie 2016, aproximativ la ora 04:00, aflându-se în XXXXX, acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Pîrciu Dumitru și Cojoacă Mihail, urmărind scopul sustragerii a bunurilor altei persoane, împărțind rolurile, Botezatu a rămas la pândă, iar Pîrciu Dumitru, care era mascat cu o haină în regiunea feței, înarmat cu un băț de lemn, împreună cu Cojoacă Mihail au pătruns în casa, ce aparținea lui Mihăieș Nadejda, unde Pîrciu Dumitru prin forțarea ușii a intrat în dormitorul ultimei, și a cerut de la dânsa banii, a atacat-o pe Mihăieș Nadejda, aplicându-i lovituri cu bățul de lemn în regiunea corpului, cauzându-i astfel părții vătămate conform raportului de expertiză judiciară nr. 14/D din 02 februarie 2017, fractura închisă a capului osului radial drept, echimoză pe suprafață laterală a coapsei stângi, echimoză pe suprafața posterioară a gambei stângi, produse la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, ce condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare medie, după care, au părăsit locul săvârșirii infracțiunii.

Acțiunile lui Botezatu Nicolae au fost încadrate în baza art. 42 alin. (5), 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal, conform indicilor: „complicitatea la tâlhăria, adică contribuirea la atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei agresate, săvârșită de mai multe persoane; prin pătrundere în locuință; cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă”.

Cojoacă Mihail a fost condamnat pe faptul că, la data de 13 decembrie 2016, aproximativ la ora 04:00, aflându-se în XXXXX, acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Botezatu Nicolae și Pîrciu Dumitru, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, împărțind rolurile, astfel în timp ce Botezatu Nicolae a rămas la pândă, Cojoacă împreună cu Pîrciu Dumitru, care era mascat cu o haină în regiunea feței, înarmat cu un băț de lemn, au pătruns în casă, care aparținea lui Mihăieș Nadejda, unde Pîrciu Dumitru prin forțarea ușii a intrat în dormitorul ultimei, și a cerut de la dânsa banii, a atacat-o pe Mihăieș Nadejda, aplicându-i lovituri cu bățul de lemn în regiunea corpului, cauzându-i astfel părții vătămate conform raportului de expertiză judiciară nr. 14/D din 02 februarie 2017, fractura închisă a capului osului radial drept, echimoză pe suprafață laterală a coapsei stângi, echimoză pe suprafața posterioară a gambei stângi, produse la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, ce condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare medie. După care, au părăsit locul săvârșirii infracțiunii.

Acțiunile lui Cojoacă Mihail au fost încadrate în baza art. 42 alin. (2), 188 alin.(2) lit. b), d), e) Cod penal, conform indicilor: „Tîlhăria, adică atacul săvîrșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei agresate, săvîrșită de mai multe persoane; prin pătrundere în locuință; cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă”.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apeluri de către avocatul Negoită Valeriu în interesele lui Cojoacă Mihail, de procuror și de avocata Gîrnet Zinaida în interesele părții vătămate Mihăieș Nadejda, prin care au solicitat casarea sentinței Judecătorei Cahul.

3.1 La 15 noiembrie 2021 avocatul Negoită Valeriu în interesele inculpatului Cojoacă Mihail a depus apel împotriva sentinței, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în privința lui Cojoacă Mihail, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță și a pronunța o nouă decizie prin care să admită parțial acțiunea civilă formulată de reprezentantul părții vătămate Mihăieș Nadejda, avocat Gîrnet Zinaida.

Să se încaseze de la Botezatu Nicolae în beneficiul Nadejdei Mihăieș suma de 4550,91 lei cu titlu de compensație pentru prejudiciul material cauzat. Să se încaseze de la Cojoacă Mihail în beneficiul Nadejdei Mihăieș suma de 1000 lei cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral cauzat.

Să se respingă cererea acuzatorului de stat privind încasarea în beneficiul statului a sumei de 10572,92 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, ca neîntemeiată.

În rest a menține sentința în privința lui Cojoacă Mihail fără modificări.

În motivarea apelului s-a menționat că cu cheltuielile judiciare în sumă de 10572,92 lei nu este de acord, invocând prevederile art. 142 alin. (2), 227 alin. (2) și (3) și 229 alin. (1) Cod de procedură penală cât și prevederile art. 75 alin. (3) a Legii nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o cerere de la părți și plățile necesare pentru efectuarea expertizei urmau a fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Cu referire la încasarea în mod solidar de la Botezatu Nicolae și Cojoacă Mihail suma de 4550,91 lei cu titlu de compensație pentru prejudiciul material cauzat și încasarea de la Cojoacă Mihail în beneficiul Nadejdei Mihăieș suma de 5000 lei cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral cauzat, apelantul prin invocarea prevederile art. 2022 alin. (1), 2036 alin. (4) și 2037 Cod civil, menționează faptul că prejudiciul material cauzat Nadejdei Mihăieș în suma de 4550, 91 lei nu a fost cauzat de către Cojoacă Mihail deoarece ultimul nu a aplicat violență față de partea vătămată, astfel că nu poate fi obligat să fie achitat prejudiciul material suportat în urma tratamentului de către partea vătămată.

Iar compensația pentru prejudiciul moral cauzat în sumă de 5000 lei este una exagerat reieșind din acțiunile lui Cojoacă Mihail, totodată ultimul a acționat în condiții de discernământ redus având capacitate de prevedere și în deosebi, prognozarea acțiunilor sale limitată, incompletă, în legătură cu faptul că Cojoacă Mihail a fost

recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 186 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, consideră că oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate, astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. Cojoacă Mihail la momentul de față nu este angajat în câmpul muncii ceea ce este foarte dificil să achite suma de 5000 lei, considerând că suma de 1000 lei ar fi una echitabilă reieșind din posibilitățile reale ale lui Cojoacă Mihail cât și reieșind din acțiunile sale prejudiciabile.

3.2 *Procurorul a depus apel* împotriva sentinței, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care:

Botezatu Nicolae să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 42 alin. (5), 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal și a-i stabili în baza art. 78 Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 6 ani și 8 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Cojoacă Mihail să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 42 alin. (2), 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal și a-i stabili în baza art. 78 Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 8 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A admite acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Mihăieș Nadejda și a încasa cheltuieli judiciare în suma totală de 10572,92 lei.

În motivarea cererii de apel, acuzatorul de stat a indicat că instanța nu a făcut o analiză obiectivă a tuturor probelor anexate la dosar și cercetate în cadrul ședinței de judecată, nu le-a examinat în ansamblu, reținând neîntemeiat doar probele oportune pentru concluzia exprimată în sentință, dând o apreciere juridică greșită a acțiunilor inculpaților.

Astfel, procurorul invocă că nu s-a făcut o analiză obiectivă a declarațiilor părții vătămate Mihăieș Nadejda, a martorilor Mihăieș Dumitru Grigore, Luța Vitalie, materialelor cauzei penale.

Procurorul invocă că inculpații în cadrul cercetării judecătorești și-au schimbat declarațiile în favoarea lor, aceasta este o metodă de a denatura stabilirea adevărului și de a se eschiva de la răspundere penală. Așa cum, declarațiile inculpaților se contrazic prin întregul sistem de probe cercetate în instanță, care combat în întregime versiunea inculpaților, și anume declarațiile părții vătămate, a martorilor audiați și a probelor materiale. Astfel, instanța urma să rețină ca veridice declarațiile inculpaților date la urmărirea penală, deoarece ele au fost date imediat după comiterea infracțiunii, cu respectarea prevederilor legale, iar declarațiile date în instanță urmau a fi apreciate critic.

De asemenea, s-a menționat că instanța de fond a calificat acțiunile lui Pirciu Dumitru, care a lovit-o pe partea vătămată Mihăieș Nadejda, ca fiind exces de autor, or inițial nu au fost cuprinse de intenția celorlalți participanți. Indica că la acest capăt se impune a fi menționat, faptul că Botezatu Nicolae și Cojoacă Mihail nu au aplicat violență fizică față de partea vătămată, nu putea fi reținut ca o circumstanță care

demonstrează că inculpații nu au participat împreună cu Pîrciu Dumitru la săvârșirea infracțiunii, or conform tuturor probelor anexate la dosar, anume Botezatu Nicolae a propus ca Cojoacă Mihail împreună cu Pîrciu Dumitru să intre în casă la Mihăieș Nadejda, deoarece are bani și au hotărât să intre și să i-a banii. Botezatu Nicolae din motiv că Mihăieș Nadejda îl cunoaște a rămas afară. Pîrciu Dumitru s-a dus acasă, a luat o mânecă de la o bluză veche și s-a întors, a rupt-o în regiunea ochilor și-a pus-o pe cap, a luat din ogradă un băț și împreună cu Cojoacă Mihail au intrat în casă. Pîrciu Dumitru mergea înainte, iar Cojoacă Mihail mergea în urma lui. Ușa de la intrare era deschisă, au intrat în coridor. Într-o odaie s-a văzut că lucra televizorul, Pîrciu Dumitru a lovit în ușa cu piciorul. Mihăieș Nadejda a strigat din odaie la soțul ei întrebându-l dacă este el sau nu. Ei nu i-au răspuns nimic. Pîrciu Dumitru a lovit a treia oară cu piciorul în ușă și aceasta s-a deschis. Ultimul a intrat în odaie, iar Cojoacă Mihail era în spatele lui. Când Mihăieș Nadejda l-a văzut l-a întrebat ce caută. Pîrciu Dumitru a început a-i spune: „bani, dă banii”. Pîrciu Dumitru a lovit-o pe Mihăieș Nadejda și ei au fugit. Când au ieșit din ogradă au fugit cu toții spre pădure. Pîrciu Dumitru și Botezatu Nicolae i-au spus lui Cojoacă Mihail să meargă și să arunce adidașii la râpă, deoarece a lăsat urme și să meargă și să facă alte urme.

După care, Botezatu Nicolae a rămas la poartă, iar Cojoacă Mihail doar a intrat în domiciliul, mergea din urma lui Pîrciu Dumitru, nu putea fi reținută ca o circumstanță care indica că inculpații nu au participat la săvârșirea infracțiunii de tâlhărie, în condiția în care toți trei după ce nu au găsit migdalele în gospodărie, au decis să intre în casă și să ia banii, în continuare văzând că în casă arde lumina de la televizor, respectiv conștientizând că se pot afla persoane, și-au acoperit fața pentru a nu fi identificați, mai mult Botezatu Nicolae știind cu certitudine că partea vătămată se află în casă nu a intrat pentru a nu fi recunoscut. Procurorul mai indica că intenția inculpaților s-a mai demonstrat prin faptul că inculpații s-au pregătit pentru această infracțiune, or Pîrciu Dumitru în prezența lui Botezatu Nicolae și Cojoacă Mihail a luat din ogradă un băț cu care ulterior a aplicat lovituri părții vătămate Mihăieș Nadejda. Menționează că atât Botezatu Nicolae cât și Cojoacă Mihail nu au întreprins nici o acțiune reală pentru a contracara acțiunile ilegale a lui Pîrciu Dumitru, dimpotrivă au contribuit la săvârșirea infracțiunii.

Toate aceste circumstanțe, indicau la faptul că sentința nu conținea nici o analiză a probelor acuzării și nici o motivare din care considerente instanța de judecată a respins aceste probe și din ce cauză a apreciat greșit acțiunile inculpaților ca tentativă la furt.

3.3 *Avocata Gîrneș Zinaida în interesele părții vătămate Mihăieș Nadejda nefiind de acord cu sentința a depus apel prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care:*

- Botezatu Nicolae să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 42 alin. (5), 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 6 ani și 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- Cojoacă Mihail să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 42 alin. (2), 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A încasa de la Botezatu Nicolae și Cojoacă Mihail în mod solidar în beneficiul lui Mihăieș Nadejda prejudiciul moral cauzat în urma infracțiunii în cuantum de 200.000 lei.

În motivarea cererii de apel apelanta a indicat că sentința nominalizată este ilegală și neîntemeiată în partea recalificării acțiunilor inculpaților, în partea stabilirii pedepsei și în partea încasării prejudiciului moral. Instanța de fond eronat a apreciat probele și eronat a recalificat acțiunile inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 27, 186 alin.(2) lit. b), c) Cod penal.

Apelanta a indicat că urmează a fi apreciate critic depozițiile inculpaților date în cadrul ședinței de judecată, pe care instanța de fond le-a apreciat ca fiind veridice și succesive așa cum a existat intenția inculpaților de a comite furtul de migdale de la Mihăieș Nadejda, nu și atacul tâlhăresc, considera că aceste argumente nu rezistă în fața probelor prezentate de partea acuzării, și se combat întru totul prin probele prezentate și cercetate în ședința de judecată, mai mult decât atât, că în afară de faptul că inculpații neagă acuzațiile aduse, ei nu au prezentat nici o probă veridică în favoarea nevinovăției acestora, din aceste considerente, invoca că poziția inculpaților referitor la negarea săvârșirii infracțiunii incriminate urmărea scopul evitării răspunderii penale pentru fapta comisă.

Analizând evoluția evenimentelor desfășurate în coraport cu toate probele, chiar dacă inițial se presupunea că intenția inculpaților era de a sustrage migdale, ajunși la locul infracțiunii, depistând lipsa migdalelor, prin acțiunile acestora de împărțire a rolurilor și anume ca Botezatu Nicolae să rămână la pândă, Cojoacă Mihail și Pîrciu Dumitru care erau mascați, înarmat cu un băț din lemn, au pătruns în casa lui Mihăieș Nadejda au forțat ușa și au intrat în dormitorul acesteia, iar la cerința persoanei mascate, care era înarmată cu bățul de lemn, care ulterior s-a stabilit că era Pîrciu Dumitru, la cerința acestuia de a da banii, în timpul ce partea vătămată a întrebat care bani acțiunile acestuia au derulat în aplicarea loviturilor. Indica că, existența bățului de lemn la Pîrciu Dumitru a fost cunoscută tuturor inculpaților, ceea ce rezulta că aplicarea violenței cu bățul urma să aibă loc inevitabil.

Instanța de fond incorect a constatat lipsa laturii subiective pentru infracțiunea de tâlhărie recalificând acțiunile inculpaților în tentativă de furt, pe motivul existenței intenției de a comite furtul de migdale. Or, la cazul dat reieșind din totalitatea probelor este prezentă latura subiectivă a infracțiunii de tâlhărie ce s-a manifestat prin intenției directă pentru realizarea scopului de sustragere, în acest caz scopul de sustragere la inculpați a apărut în prealabil apoi s-au întreprins acțiunile cu caracter agresiv tocmai în vederea atingerii scopului de sustragere, la ce inculpații depistând lipsa migdalelor s-au gândit să sustragă bani de la partea vătămată, scopul de sustragere a apărut la făptuitor inițial nu după aplicarea violenței. Scopul sustragerii, înarmarea cu bățul de

lemn, acoperirea feței cu măști era cunoscut tuturor inculpaților, astfel apelanta invoca că nu este vorba despre excesul de autor în acțiunile lui Pîrciu Dumitru.

La caz, considera că a fost realizată latura obiectivă a tâlhăriei care s-a realizat printr-un atac săvârșit asupra părții vătămate în scopul sustragerii bunurilor însoțit de violență. Atacul asupra părții vătămate a fost anume în scopul comiterii tâlhăriei care s-a manifestat prin acțiuni agresive active cu caracter surprinzător pentru partea vătămată ceea ce a creat pentru aceasta un pericol real prin aplicarea imediată și nemijlocită a violenței în scopul însușirii din avutul proprietarului. S-a menționat că tâlhăria se consideră consumată din momentul atacului însoțit de aplicarea violenței, indiferent de faptul dacă a fost sau nu însușită averea proprietarului.

Privitor la latura civilă și anume încasarea prejudiciului moral, mărime de 5000 lei de la fiecare inculpat reprezintă o compensație insuficientă pentru faptul că în urma acțiunilor ilegale ale inculpaților, a survenit o trauma morală considerabilă pentru partea vătămată Mihăieș Nadejda. La caz, prima instanță nu a motivat încasarea prejudiciului moral de 5000 lei, ceea ce rezultă că s-a analizat superficial solicitarea părții vătămate, referitor la încasarea prejudiciului moral de 200.000 lei.

Or partea vătămată a suferit și continuă să sufere, în urma infracțiunii comise de inculpați și nu a ținut cont de faptul că trauma morală pe care a primit-o, a marcat-o pe toată viață, este o suferință gravă morală.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 mai 2022, apelurile declarate de avocatul Negoită Valeriu în interesele lui Cojoacă Mihail, de procuror și de avocata Gîrneț Zinaida în interesele părții vătămate Mihăieș Nadejda, au fost admise, s-a casat integral sentința și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care:

Botezatu Nicolae s-a recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5) și 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal, cu aplicarea art. 78 Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 6 (șase) ani și 8 (opt) luni cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Cojoacă Mihail s-a recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) și 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 5 (cinci) ani și 6 (șase) luni cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat în mod solidar de la Botezatu Nicolae și Cojoacă Mihail în beneficiul Nadejdei Mihăieș suma de 4550, 91 lei (patru mii cinci sute cinzeci lei și 91 bani) cu titlu de compensație pentru prejudiciul material cauzat.

S-a încasat de la Botezatu Nicolae în beneficiul Nadejdei Mihăieș suma de 30.000 lei (treizeci mii) cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral cauzat.

S-a încasat de la Cojoacă Mihail în beneficiul Nadejdei Mihăieș suma de 10.000 lei (zece mii) cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral cauzat.

În rest pretențiile s-au respins.

S-a încasat din contul lui Cojoacă Mihail în beneficiul statului suma de 8953,92 lei (opt mii nouă sute cincizeci și trei lei 92 bani) cu titlu de cheltuieli judiciare.

S-a încasat în mod solidar din contul lui Botezatu Nicolae și Cojoacă Mihail în beneficiul statului suma de 1619 (una mie șase sute nouăsprezece) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanță de apel a menționat că, instanța de fond eronat a ajuns la concluzia recalificării învinuirii aduse inculpaților conform art. art. 27, 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, or din probele prezentate și examinate în ședința instanței de apel, s-a stabilit contrariul, și anume că de către organul de urmărire penală corect au fost încadrate acțiunile lui Botezatu Nicolae în baza art. 42 alin. (5), 188 alin. (2) lit. b), d) e) Cod penal și acțiunile lui Cojoacă Mihail în baza art. 42 alin. (2), 188 alin. (2) lit. b), d) e) Cod penal.

La caz se atestă că adoptarea soluției de recalificare a acțiunilor inculpatului Botezatu Nicolae de la art. 42 alin. (5), 188 alin. (2) lit. b), d) e) Cod penal la art. 27, 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal și acțiunilor lui Cojoacă Mihail de la art. 42 alin. (2), 188 alin. (2) lit. b), d) e) Cod penal la art. 27, 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, indicând învinuirea pe baza căreia cauza în privința inculpatului a fost trimisă în judecată și stabilind că *„din cumulul probelor cercetate în ședința de judecată acuzarea nu a prezentat careva probe din care să rezultă cert și fără echivoc acțiunile descrise în rechizitoriu,,* nu a constatat fapta infracțională ca fiind comisă de către inculpați, reținând în sarcina inculpaților comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, conform indiciilor: *Furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, comis de două sau mai multe persoane, prin pătrundere în alt loc pentru depozitare,.*

Acțiunile inculpaților încadrate prin învinuirea adusă de acuzatorul de stat au fost demonstrate ca fiind săvârșite, pe deplin prin cumulul de probe administrate la materialele cauzei penale și examinate în ședința de judecată.

Referitor la calificarea infracțiunii în baza prevederilor art. 42 alin. (2), 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal a acțiunilor lui Cojoacă Mihail, instanță de apel a reținut că acesta a fost în înțelegere cu persoana, în privința căruia urmărirea penală a fost desjunsă separat și Botezatu Nicolae de a comite acțiunile infracționale, a participat ca autor direct la comiterea infracțiunii, intrând în domiciliul părții vătămate, fiind prezent la acțiunile persoanei, în privința căruia urmărirea penală a fost desjunsă separat prin care a cerut bani de la partea vătămată și a aplicat violența fizică, nefiind întreprinse careva acțiuni de stopare a acestor acțiuni criminale.

Referitor la calificarea infracțiunii în prevederile art. 42 alin. (5), 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal a acțiunilor lui Botezatu Nicolae, instanță de apel a reținut că acesta a fost în înțelegere cu persoana, în privința căruia urmărirea penală a fost desjunsă separat și Cojoacă Mihail de a comite acțiunile infracționale, a participat ca complice la comiterea infracțiunii, rămânând la pândă, abținându-se de a participa ca autor, ori, se temea să nu fie recunoscut de partea vătămată, fiind unica persoană care se cunoștea cu partea vătămată și putea fi recunoscut de către acesta.

Așadar, din probele prezentate și studiate în ședința de judecată a instanței de apel, s-a constatat anume intenția directă de a sustrage bunurile altei persoane, prin

pătrunderea în încăpere cu bună știință că persoana se află în domiciliu și prin amenințarea cu aplicarea violenței fizice și aplicarea acesteia cu un băț, au cerut și insistat să le fie transmiși bani, în consecință în acțiunile inculpaților nu putea fi reținută calificarea infracțiunii de tentativă de furt, în speță fiind clasic acțiunile de tâlhărie, prin pătrundere în încăpere cu amenințarea aplicării violenței și aplicarea violenței, în scopul primirii banilor de la victimă, fiind cauzat părții vătămate leziuni corporale medii.

Instanța de apel a găsit eronată poziția apărării precum că inculpații au comis infracțiunea de tentativă de furt, or dâșii intenționat, cunoscând cu certitudine că partea vătămată este acasă, (cu toții declară că au văzut că în cameră lucrează televizorul), și când încercau să deschidă ușa, partea vătămată striga la soțul ei, dâșii totuși au continuat a distruge ușa și cu bună știință, cu intenție directă de a sustrage banii, au intrat peste partea vătămată cerîndu-i bani, au agresat-o fizic și au amenințat-o cu răfuială fizică.

În astfel de condiții excesul de autor invocat de partea apărării și care a fost reținut și de către instanța de fond în acțiunile unei singure persoane, care nu este inculpat pe prezenta cauză, nu se întrevide în nici un mod, calificarea acțiunilor fiecărui inculpat fiind corectă prin prisma prevederilor art. 42 Cod penal, prin delimitarea acțiunilor și rolului fiecărui participant la săvârșirea infracțiunii.

La stabilirea pedepsei lui Botezatu Nicolae, instanța de apel a ținut cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, că infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria infracțiunilor grave, de persoana celui vinovat, de rolul lui la săvârșirea infracțiunii, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Materialele caracterizante, anexate în privința lui Botezatu Nicolae denotă faptul că la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se afla (f.d. 78, 80, vol. I), potrivit revendicării, inculpatul anterior nu a fost judecat (f.d. 76, vol. I), potrivit caracteristicii eliberate de șeful de post s .Cotihana se caracteriza negativ. (f.d.74, vol. I).

Conform art. 76 Cod penal, circumstanțe ce atenuază răspunderea penală a lui Botezatu Nicolae este săvârșirea infracțiunii de către de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani, însă circumstanțe ce agravează răspunderea penală nu au fost stabilite.

Materialele caracterizante, anexate în privința lui Cojoacă Mihail denotă faptul că potrivit revendicării, inculpatul anterior nu a fost judecat (f.d. 105, vol. I), la evidența medicului narcolog nu se afla (f.d. 103, vol. I), la evidența medicului psihiatru se află (f.d. 101, vol. I), potrivit caracteristicii eliberate de șeful de post XXXXX se caracteriza negativ (f.d. 106, vol. I).

La individualizarea pedepsei în privința lui Cojoacă Mihail, instanța de apel a ținut cont de concluziile raportului de expertiză judiciară nr. 201835A0619 din 14.11.2018, potrivit căruia Cojoacă Mihail, care reprezintă diagnosticul „*Retard mental moderat*” și cădea sub incidența art. 32¹ Cod penal, putea să se afle în locuri de

detenție cu condiția de aflare sub supravegherea psihiatrului din penitenciar și la necesitatea aplicarea tratamentului medicamentos. Aflarea în locuri de detenție în mod inevitabil va afecta negativ starea psihică a lui Cojoacă Mihail, care suferă „*Retard mental moderat*”, inclusiv și din punct de vedere psihologic.

Conform art. 76 Cod penal, circumstanțe ce atenuează răspunderea penală a lui Cojoacă Mihail sunt săvârșirea faptei de o persoană cu responsabilitate redusă, iar circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

Prin urmare, la momentul comiterii infracțiunii Cojoacă Mihail avea discernământ de acțiune redus, provocat de boala sa „*Retard mental moderat*”, și nu putea să prevadă pe deplin urmările acțiunilor sale, astfel instanța de apel în temeiul art. 79 alin. (1) Cod penal a stabilit în acțiunile acestuia circumstanțele atenuante excepționale, urmând ai fi stabilită pedeapsa sub limita minimă prevăzută de lege.

Pornind de la principiul umanismului, conducându-se de scopurile generale de stabilire a pedepsei consfințite de art. 61 alin. (2), 75 Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunii, care este o infracțiune cu intenție, de faptul că inculpații anterior nu au fost judecați, circumstanțele comiterii infracțiunii, circumstanțele excepționale ale cauzei stabilite, comportamentul acestora în timpul și după comiterea infracțiunii, instanța de apel consideră, că aplicarea în privința inculpaților, în corespundere cu prevederilor art. 79 Cod penal, reducând pedeapsa sub minimul pedepsei prevăzute de norma penală încriminată, a pedepsei penale sub formă de închisoare pe termen de 5 ani 6 luni inculpatului Cojoacă Mihail și pe termen de 6 ani 8 luni inculpatului Botezatu Nicolae, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, va fi o pedeapsă echitabilă și necesară în scopul reeducării inculpaților.

Referitor la invocarea apărătorului Negoită Valeriu, că Cojoacă Mihail fiind în stare de ebrietate și discernământul redus, nu judeca sau nu făcea concluzii ce țin de faptul că urma să-l urmeze pe Pîrciu sau nu, instanța de apel a remarcat că în sensul dat exista raportul de expertiză care expres indica că Cojoacă Mihail a acționat în condiții de discernământ redus, având capacitatea de prevedere și în deosebi, prognozarea a acțiunilor sale limitată, incompletă, manifestând Responsabilitate redusă. Totuși această concluzie a expertului nu-l exonerează pe inculpat de la răspundere penală, ori acesta în legătură cu discernământul redus a beneficiat în condițiile legii de reducere a pedepsei penale.

Totodată, potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 201835A0619 din 14.11.2018, *Cojoacă Mihail, poate să se afle în locuri de detenție cu condiția de aflare sub supravegherea psihiatrului din penitenciar și la necesitatea aplicarea tratamentului medicamentos.*

Prin urmare aplicarea pedepsei cu închisoare în privința lui Cojoacă Mihail nu este restricționată nici de lege și nici de experți în domeniul sănătății.

Referitor la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Mihăieș Nadejda, instanța de apel a menționat că probatoriul acțiunii civile în procesul penal se efectuează conform ordinii generale stabilite de legea procesual penală. Astfel, obligația probării caracterului și mărimii pagubei materiale pricinuite de infracțiune, este pe seama

organului de urmărire penală. Caracterul și mărimea pagubei urmează un component indispensabil a obiectului probatorului.

A fost stabilit că Botezatu Nicolae și Cojoacă Mihail au săvârșit în privința părții vătămate infracțiunea prevăzută de art. 42, 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal, acțiuni care i-au provocat părții vătămate pagubă materială în sumă de 4550,91 lei, sumă confirmată prin bonuri de plată pentru procurarea medicamentelor, prezentate și anexate la materialele cauzei penale, (f.d. 173-174, vol. II), sumă care urmează a fi admisă spre încasare în mod solidar din contul părților civilmente responsabile în beneficiul părții civile ca necesare și justificate.

În partea ce ține de încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, instanța de apel a dispus recuperarea acestui prejudiciu în proporție și măsura acțiunilor fiecărui inculpat în parte la comiterea infracțiunii.

Ținând cont de circumstanțele cauzei raportate la prevederile legale enunțate, precum și de faptul că la caz este întrunită condiția principală privind legătura cauzală între prejudiciul suferit de partea vătămată și infracțiunea săvârșită, acestea rezultând din faptul că Botezatu Nicolae și Cojoacă Mihail au cauzat părții vătămate suferințe psihice, care decurg din lezarea integrității fizice, instanța de apel a considerat necesar de a admite parțial pretențiile privind încasarea prejudiciului moral după cum urmează.

Astfel, luând în considerație rolul lui Botezatu Nicolae la comiterea infracțiunii, și anume că el a indicat la domiciliul părții vătămate precum că aceasta dispune de migdale, și acest fapt și a fost începutul și pricina comiterii infracțiunii, ultimul a fost complice a infracțiunii, a condus și arătat locul unde urma să fie comisă infracțiunea, văzând că persoana, în privința căruia urmărirea penală a fost desjunsă separat a luat în mână un băț, și cunoscând cu certitudine intențiile persoanei, în privința căruia urmărirea penală a fost desjunsă separat și Cojoacă Mihail de a intra în domiciliu și de a comite actul de tâlhărie prin sustragerea banilor, acesta nu a întreprins nimica, mai mult ca atât a încurajat aceste acțiuni, prin rămânerea la pândă.

În circumstanțele descrise, instanța de apel a considerat că încasarea din contul lui Botezatu Nicolae în beneficiul părții civile Mihăieș Nadejda a sumei de 10.000 lei, va fi o compensație suficientă și rezonabilă, întru repararea prejudiciului moral și suferințelor suportate.

În privința lui Cojoacă Mihail, instanța de apel a reținut că acesta a comis infracțiunea cu intenție directă, având calitatea de autor, însă luând în considerație că potrivit concluziilor experților în medicina psihiatrică, Cojoacă Mihail la momentul comiterii infracțiunii avea discernământ redus, acesta nu conștientiza pe deplin acțiunile sale și urmările acestor acțiuni, nu a aplicat direct și personal lovituri părții vătămate, instanța de apel a considerat că încasarea din contul acestuia în beneficiul părții civile Mihăieș Nadejda a prejudiciului moral în sumă de 5000 lei, va fi o compensație suficientă și rezonabilă, întru repararea prejudiciului moral și suferințelor suportate.

În rest cerințele părții vătămate Mihăieș Nadejda în partea încasării în mod solidar de la inculpații în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 185.000 lei, nu sunt confirmate în mărimea solicitată și, respectiv au fost respinse ca neîntemeiate.

În partea încasării cheltuielilor judecătorești de la inculpați suportate la faza urmăririi penale în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare în sumă totală de 10.572,92 lei, în conformitate cu art. 227- 229 Cod de procedură penală, instanța de fond eronat a dispus încasarea în mod solidar din contul ambilor inculpați a sumei totale a cheltuielilor de judecată în mărime de 10.572,92 lei.

Potrivit conținutului rapoartelor de expertiză judiciară menționate supra, 4 rapoarte de expertiză judiciară, nr. 14/D din 02.02.2017, nr. 64/D din 07.03.2017, nr. 92/D din 16.05.2017 și nr. 548 din 29.03.2018 se referă la stabilirea leziunilor corporale a părții vătămate, suferite în urma comiterii infracțiunii de către inculpați, suma totală a expertizelor fiind în mărime de 1619 lei, prin urmare această sumă urmează a fi încasată în mod solidar de la ambii inculpați în beneficiul statului.

Referitor la celelalte rapoarte de expertiză judiciară nr. 201836S0047 din 14.06.2018 și nr. 201835A0619 din 14.11.2018, acestea se referă strict la capacitatea de exercițiu a lui Cojoacă Mihail, prin urmare ele nu pot fi puse în obligația lui Botezatu Nicolae de a fi suportate, și aceste cheltuieli în sumă totală de 8953,92 lei urmează a fi încasate în beneficiul statului din contul lui Cojoacă Mihail.

Alegațiile apărătorului inculpatului Cojoacă Mihail că aceste cheltuieli nu trebuie puse în contul inculpatului, pentru motivele descrise în cererea de apel de către colegiu nu au putut fi reținute ca relevante, așa cum, prin prisma normelor legislației procesual-penale menționate supra, se denotă contrariul.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Negoită Valeriu în numele lui Cojoacă Mihail și avocatul Bojenco Nicolae în numele lui Botezatu Nicolae au atacat-o cu recursuri ordinare.

6.1 *Avocatul Negoită Valeriu în numele lui Cojoacă Mihail a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și a solicitat casarea deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să se admită parțial acțiunea civilă formulată de reprezentantul părții vătămate Mihăieș Nadejda, și să se încaseze de la Cojoacă Mihail în beneficiul Nadejdei Mihăieș suma de 1000 lei cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral cauzat, în rest să fie respinsă ca neîntemeiată.*

A respinge cererea acuzatorului de stat privind încasarea de la Cojoacă Mihail în beneficiul statului suma de 10.572,92 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, ca neîntemeiată.

În rest a menține sentința în privința lui Cojoacă Mihail fără modificări.

Deși în dispozitivul recursului ordinar avocatul solicită casarea parțială, doar în latura civilă a deciziei instanței de apel, în motivare indică divergent și asupra dezacordului cu calificarea pe art. 42, alin. (5), 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal, menționând că acuzarea nu a prezentat probe pertinente și concludente ce ar demonstra existența faptului infracțiunii imputate lui Cojoacă Mihail.

Probatoriul acumulat în cadrul urmăririi penale și prezentat instanței de fond pentru examinare la judecarea cauzei penale, nu demonstrează în mod incontestabil existența faptei infracțiunii care a fost imputată lui Cojoacă Mihail. În acest sens, acuzarea nu a respectat obligația ce îi revine, privind demonstrarea existenței faptei infracțiunii, ceea ce generează în mod inevitabil adoptarea unei soluții de reîncadrare a acțiunilor lui Cojoacă Mihail, din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii de care este învinuit Cojoacă Mihail prevăzute de art. 42 alin. (5) și 188 alin.(2) lit. b), d), e) Cod penal.

Cu referință la cheltuielile judecare, recurentul face trimiterea la prevederile art. 227- 229, 142 Cod de procedură penală și menționează că ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o cerere de la părți.

Drept urmare, în cazurile când, expertiza, expres a fost dispusă de organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Prin urmare, dispunerea unei expertize judiciare constituie o obligație procesuală a procurorului (organului de urmărire penală), în faza de urmărire penală, adică circumstanțele cauzei o justifică. Expertiza urmează a fi dispusă în favoarea învinuitului pentru a respecta drepturile procesuale ale acestuia, inclusiv principiul egalității armelor. În cazul unei omisiuni a procurorului (organul de urmărire penală) de a respecta o asemenea obligație, persoanele interesate pot utiliza instrumentele procesuale prevăzute în instituția controlului judiciar al procedurii prejudiciară.

La caz, partea vătămată a solicitat atât repararea prejudiciului material cât și prejudiciul moral, în acest sens s-a menționat faptul că, prejudiciul material cauzat Nadejdei Mihăieș în suma de 4550,91 lei, nu a fost cauzat de către Cojoacă Mihail deoarece ultimul nu a aplicat violență față de partea vătămată. Astfel, nu poate fi obligat să fie achitat prejudiciul material suportat în urma tratamentului suportat de către partea vătămată, totodată nu a fost înaintat careva pretenții de ordin material ce ține de deteriorarea bunurilor părții vătămate, unde Cojoacă Mihail ar fi acționat cu vinovăție.

Referitor la încasarea de la Cojoacă Mihail în beneficiul Nadejdei Mihăieș suma de 10.000 lei cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral cauzat, suma dată este una exagerat reieșind din acțiunile lui Cojoacă Mihail, totodată ultimul a acționat în condiții de discernământ redus având capacitate de prevedere și în deosebi, prognozarea a acțiunilor sale limitată, incompletă, în legătură cu faptul că Cojoacă Mihail urmează a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, în acest sens, considerăm că oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate, astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. Cojoacă Mihail la momentul de față nu este angajat în câmpul muncii ceea ce este foarte dificil să achite suma de 10.000 lei.

De asemenea, suma din partea motivată vine în contradicție cu dispozitivul decizie prin care instanța de apel dispune.

În opinia apărării, instanța de apel nu a verificat toate aspectele învinuirii, iar probele nu au fost minuțios analizate, astfel încât instanța de judecată să facă concluzii certe asupra chestiunilor importante pentru cauză.

6.2 *Avocatul Bojenco Nicolae în numele lui Botezatu Nicolae a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și a solicitat casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.*

În motivare recurentul a indicat că, instanța de apel nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 26, 27, 99-101 Cod de procedură penală, așa cum concluziile instanței contravin declarațiilor martorilor și a probelor administrate și fiind interpretate eronat prevederile legii penale și procesual penale.

La caz, prima instanța corect a reținut că acțiunile inculpaților nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), d), f) Cod penal, deoarece lipsesc și semnele laturii subiective: lipsa intenției de a sustrage migdalele sau banii prin atac, aplicarea violenței periculoase sau amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, lipsa înțelegerii prealabile în acest sens asupra persoanei, acțiunile inculpaților urmând a fi calificate conform art. 27, 186 alin.(2) lit. b), c) Cod penal deoarece acțiunile lui Botezatu Nicolae au fost îndreptate la sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane și nu prin atac tâlhăresc.

Instanța de apel deși corect a constatat că în domiciliul părții vătămate au pătruns două persoane, Cojoacă Mihail cu o altă persoană în privința căreia urmărirea penală a fost disjunsă într-o procedură separată, însă greșit a calificat acțiunile prin care Botezatu Nicolae s-a deplasat spre domiciliul refuzându-se de a pătrunde în domiciliul cu ceilalți 2, ca fiind acțiuni prin care Botezatu Nicolae ar fi stat la pândă, ori prin materialele cauzei penale incontestabil s-a constatat că în timp ce Botezatu Nicolae se deplasa spre casă a fost ajuns din urmă de către Cojoacă Mihail cu o altă persoană care au fugit și i-au povestit ce s-a petrecut în gospodăria lui Mihăeș Nadejda.

Apărarea consideră că instanța de apel a decis asupra vinovăției inculpatului în lipsa unui suport probatoriu care ar exclude orice dubiu în acest sens, și ar fi în stare să stabilească vinovăția inculpatului în baza unor circumstanțe obiective. Concluzia asupra vinovăției inculpatului în mare parte este sprijinită pe interpretarea sub aspect acuzator a semnificației unor circumstanțe, fără a avea acoperire în probele cercetate și fără a oferi o explicație logică întemeiată pe aceste probe.

Probele acuzării doar demonstrează prompt că inculpatul a participat la comiterea tentativei de furt, refuzându-se la acțiunea de a pătrunde în domiciliul din motiv că va putea fi recunoscut de către partea vătămată în caz că vor fi văzuți, acțiunile lui Botezatu Nicolae ulterioare au fost de a se deplasa spre domiciliu.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor ordinare, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Din conținutul recursurilor ordinare se constată că autorii fac trimitere la temeiurile de casare stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, însă instanța de recurs precizează că recurenții, referindu-se la pct. 6 din norma menționată, au indicat doar că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fără a-și argumenta temeiul invocat, ceea ce rezultă că acesta este introdus cu titlu declarativ și urmează a fi respins ca neîntemeiat, deoarece:*

În primul rând, recurenții se referă la calificarea acțiunilor inculpaților și la faptul că *concluziile instanței contravin declarațiilor martorilor și a probelor administrate și fiind interpretate eronat prevederile legii penale și procesual penale.* În acest aspect, recursurile sunt neîntemeiate, or, instanța de apel, judecând cauza și verificând probele cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă, potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția lui Botezatu Nicolae în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 42 alin. (5) și 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal și Cojoacă Mihail de acțiunile prevăzute de art. 42 alin. (2) și 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal.

Colegiul penal statuează că, critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înfăptuiește de către instanța de recurs.

Mai mult, activitatea instanțelor de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care î-l propune recurentul, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei

de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

În al doilea rând, privitor la calificarea acțiunilor inculpaților, Colegiul penal constată că alegațiile date sunt de asemenea nefondate, iar instanța de apel corect și-a motivat soluția în calificarea acțiunilor în art. 42 alin. (5) și 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal- complicitatea la tâlhăria, adică contribuirea la atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei agresate, săvârșită de mai multe persoane; prin pătrundere în locuință; cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă și art. 42 Cod penal privitor la participării ori,

(2) Se consideră autor persoana care săvârșește în mod nemijlocit fapta prevăzută de legea penală, precum și persoana care a săvârșit infracțiunea prin intermediul persoanelor care nu sunt pasibile de răspundere penală din cauza vârstei, iresponsabilității sau din alte cauze prevăzute de prezentul cod

(5) Se consideră complice persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte.

Recurenții nu au prezentat nici un contra- argument ce ar demonstra prezența erorii în calificarea infracțiunii incriminate, iar simpla invocare că probele au fost analizate incorect și se contrazic cu declarațiile inculpaților nu motivează intervenția instanței de recurs în latura pedepsei sau dispunerea rejudecarea cauzei în instanța de apel.

În al treilea rând, avocatul Negoită Valeriu nu este de acord cu cheltuielile judiciare încasate din contul inculpatului, solicitare pe care Colegiul penal îl respinge ca nefondat. Or, instanța de apel a corectat eroarea comisă de instanța de fond la cuantumul încasării de la fiecare inculpat, prin urmare a clarificat că „Potrivit conținutului rapoartelor de expertiză judiciară menționate supra, 4 rapoarte de expertiză judiciară, nr. 14/D din 02.02.2017, nr. 64/D din 07.03.2017, nr. 92/D din 16.05.2017 și nr. 548 din 29.03.2018 se referă la stabilirea leziunilor corporale a părții vătămate, suferite în urma comiterii infracțiunii de către inculpați, suma totală a expertizelor fiind în mărime de 1619 lei, prin urmare această sumă urmează a fi încasată în mod solidar de la ambii inculpați în beneficiul statului.

Referitor la celelalte rapoarte de expertiză judiciară nr. 201836S0047 din 14.06.2018 și nr. 201835A0619 din 14.11.2018, acestea se referă strict la capacitatea de exercițiu a lui Cojoacă Mihail, prin urmare ele nu pot fi puse în obligația lui Botezatu Nicolae de a fi suportate, și aceste cheltuieli în sumă totală de 8953,92 lei urmează a fi încasate în beneficiul statului din contul lui Cojoacă Mihail.”

Prin urmare, instanța de apel a argumentat poziția dată prin prisma art. 227 și 229 Cod de procedură penală, or, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate, potrivit

legii, pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Conform alin. (2) art. 229 Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistența juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

În al patrulea rând, avocatului Negoită Valeriu exprimă de asemenea dezacordul și vis-a-vis de suma prejudiciului moral încasat din contul inculpatului, solicitând micșorarea cuantumului până la 1000 lei.

La caz, instanța de apel a motivat prin prisma prevederilor art. 1422, 1423 Cod civil și art. 219 Cod de procedură penală, cuantumul prejudiciului moral față de partea vătămată în mărime de 10.000 lei. S-a menționat că cuantumul prejudiciului moral nu este supus unor criterii legale prestabilite, ci este lăsat la libera apreciere a instanței de judecată, reieșind din gradul suferințelor psihice, suferințelor fizice, retrăirile sufletești suportate ca urmare a atentării la inviolabilitatea și sănătatea persoanei.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu cele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța nu a admis vreo eroare gravă de fapt, care să fi afectat soluția, că au fost întrunite elementele infracțiunii, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Mai mult, nu se poate compara privațiunea de libertate a inculpatului ca o satisfacere a prejudiciului moral față de partea vătămată. Instanțele de judecată la stabilirea sumei i-a în considerație toți factorii inclusiv situația financiară a inculpaților întru repararea prejudiciului moral și suferințelor suportate de către partea vătămată. De menționat, cerințele părții vătămate Mihăieș Nadejda în partea încasării în mod solidar de la inculpații în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 185.000 lei a fost redus la suma de 10.000 lei, sumă ce este suficientă și rezonabilă.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu cele invocate de recurenți, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța nu a admis vreo eroare gravă de fapt, care să fi afectat soluția, că au fost întrunite elementele infracțiunilor, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Astfel, instanța de apel a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la **pct. 4-5**, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, or materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii recurate.

În aceeași ordine de idei, Colegiul nu consideră ca fiind necesar de a motiva diferit răspunsul la aceleași argumente invocate de instanța de apel în decizia sa. Potrivit jurisprudenței CtEDO, în situația dată, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanța inferioară. Or, în cazul în care aceasta și-au motivat decizia luată, arătând în mod

concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (hotărârea CEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Hellec. Finlandei).

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar critiquele din cererile de recurs înaintate de avocați nu și-au găsit confirmare.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Negoită Valeriu în numele lui Cojoacă Mihail și avocatul Bojenco Nicolae în numele lui Botezatu Nicolae, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 mai 2022, în cauza penală privindu-i pe BOTEZATU Nicolae XXXXX și COJOACĂ Mihail XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 noiembrie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN